

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Lanžhotského, Ph.D., a soudců JUDr. Zity Jasanské a Mgr. Tomáše Šintáka ve věci žalobkyně [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem v [REDACTED] zastoupené JUDr. Pavlem Průšou, advokátem v Chotěboři, Klášterní 92, proti žalované **České republice - Vězeňské službě České republiky**, se sídlem v Praze 4, Soudní 1672/1a, P.O.Box 3, o náhradu škody ve výši 200.000 Kč, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 25. září 2008, č.j. 3C 128/2007-210, **t a k t o :**

- I. Rozsudek okresního soudu se ve výrocích I, II a V **p o t v r z u j e .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.
- III. České republice se nepřiznává právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení částky 200.000 Kč (bod I výroku rozsudku okresního soudu), žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (bod II), ustanovenému zástupci žalobkyně určil odměnu za zastupování ve výši 91.000 Kč, paušální náhradu hotových výdajů ve výši 3.000 Kč, náhradu za promeškaný čas ve výši 2.600 Kč a náhradu cestovních výdajů ve výši 2.959 Kč, celkem 99.559 Kč (bod III) s tím, že odměnu za zastupování a hotové výdaje určené ve výroku III platí stát (bod IV), a České republice - Okresnímu soudu v Havlíčkově Brodě nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (bod V). V odůvodnění svého

rozhodnutí okresní soud uvedl, že předmětem řízení byla náhrada škody, kterou měla žalovaná způsobit žalobkyni porušením povinností při zajištění řádné lékařské péče jako odsouzené ve výkonu trestu odnětí svobody. Po právní stránce okresní soud vyšel z ustanovení článku 31 Listiny základních práv a svobod, § 420 občanského zákoníku, § 16 odst. 5 zák. č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody, z § 9 odst. 1 a 2 a § 80 odst. 5 zák. č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, § 2 odst. 1 písm. k/ zák. č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční stráž, § 23 vyhl. č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, a z nařízení ministra spravedlnosti číslo 1/2001 Sb. Po skutkové stránce nebylo mezi účastníky sporu v tom, že žalobkyně od [REDAKCE].2006 vykonávala trest odnětí svobody ve Věznici [REDAKCE]. Z důvodu bolestí zubů se 9.5.2007 podrobila extrakci zubu v pravé dolní čelisti. Tu provedl [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] vykonávající pro věznici stomatologickou ordinaci. Bolest neustávala a 11.5.2007 došlo k extrakci dalšího zubu a k nasazení antibiotik. Otok a bolesti neustoupily, v období 12. až 13.5.2007 se zdravotní stav žalobkyně zhoršil, v neděli 13.5.2007 byla eskortována k lékařskému ošetření mimo věznici, následně se podrobila operaci v Praze, po které následovala hospitalizace ve vězeňské nemocnici. Z výpovědi ošetřujícího lékaře [REDAKCE] a zdravotní sestry [REDAKCE] okresní soud dovodil, že extrakce zubů byly provedeny se souhlasem žalobkyně, jednalo se o standardní zákrok. Žalobkyně měla chrup ve špatném stavu, zanedbávala ústní hygienu a byla tak dána možnost infekce. Zdravotní sestra žalobkyni kontrolovala 11.5.2007 večer, žalobkyně byla v pořádku. Ze zápisů v hlášení inspektora dozorčí služby o předání a převzetí služby pak okresní soud dovodil, že 13.5.2007 měla žalobkyně silný otok, lékařské ošetření však požadovala až po uskutečnění naplánované návštěvy její dcery. Nakonec však souhlasila s okamžitým ošetřením. Slyšení svědci - dozorcí a pracovníci žalovaného - popřeli, že by žalobkyně žádala lékařské ošetření dříve a že by její žádost byla zamítnuta. Výpověď žalobkyně a svědkyně [REDAKCE] zůstaly osamoceny. Z výpovědí svědků [REDAKCE] a [REDAKCE] vyplynulo, že zaměstnanci žalovaného nejsou oprávněni přezkoumávat zdravotní stav vězňů a že eskorta k lékaři mimo věznici se uskutečňuje i s banálními případy. Žalobkyně však upřednostňovala návštěvu před ošetřením, což bylo zjištěno z výpovědi svědků [REDAKCE] a [REDAKCE]. Žalobkyně navíc přišla s tvrzením o způsobení škody až po měsíci, přičemž uváděla, že touto cestou chce vysoudit peníze, aby mohla zaplatit svůj dluh. To bylo zjištěno z výpovědi svědkyně [REDAKCE]. Předchozí stížnosti žalobkyně nebyly úspěšné, v tomto směru okresní soud poukázal na výsledky šetření veřejného ochránce práv a Generálního ředitelství vězeňské služby ČR. Žalovaná tedy neporušila svou povinnost, zajistila žalobkyni lékařské ošetření a nebyl tak prokázán již první předpoklad odpovědnosti za škodu. Proto okresní soud neprováděl další navrhované důkazy a některé z již provedených důkazů nehodnotil, a to pro nadbytečnost. Výroky o nákladech řízení odůvodnil okresní soud ustanoveními § 142 odst. 1 a § 148 odst. 1 občanského soudního řádu (dále jen o.s.ř.).

Proti rozsudku okresního soudu se odvolala žalobkyně. Vytýkala mu neúplně zjištěný skutkový stav v důsledku neprovedení jí navržených důkazů, zejména znaleckého posudku, dále pak vytýkala nesprávnost skutkových zjištění. Z provedeného dokazování podle žalobkyně vyplývá, že žalovaná porušila své povinnosti, neboť nezajistila žalobkyni péči v souladu se zákonem o péči o zdraví lidu - nezajistila rentgenové vyšetření. V ordinaci ve věznici nebyl patřičný přístroj, popř. lékař nebyl k takovému vyšetření oprávněn. Žalovaná dále umožnila provádění lékařských zákroků bez souhlasu žalobkyně. Závěr okresního soudu v tom smyslu, že žalobkyně svůj souhlas udělila, nebyl podložen žádným věrohodným způsobem. Žalobkyně nebyla informována o možných způsobech léčby. O zdravotních potížích žalobkyně nebyla vedena dostatečná evidence, v této souvislosti žalobkyně poukázala na to, že v rozporu s výpovědí svědka [REDAKCE] není v zápisech o průběhu služby zmínka o

ledování otoku a o povolení ležet. Zápisy jsou tak nevěrohodné. Žalovaná nezajistila ošetření žalobkyně lékařem při přetrvávajících obtížích již 10.5.2007, když zákrok dne 9.5.2007 byl proveden bez rentgenologického vyšetření. Není tak vyvráceno tvrzení žalobkyně, že jí byl vytržen zub zdravý, a nikoli zub, který byl příčinou bolestí. Okresní soud uvěřil svědku [REDAKCE] a svědkyni [REDAKCE], že eskorta je prováděna i v případech banálních zdravotních obtíží. Pak ale vyvstává otázka, proč nebyla eskorta dříve vypravena v případě žalobkyně, a to v období od 10. do 12.5.2007, když v tu dobu již byly její zdravotní potíže viditelné a bylo jí povoleno ležet. V tom spatřuje žalobkyně nejzávažnější porušení povinností ze strany žalovaného. Pokud by k tomuto porušení povinností nedošlo, nemusela by žalobkyně vytrpět tolik bolestí a mít trvalé následky v podobě jizvy. Okresní soud se soustředil pouze na den, kdy žalobkyně již byla v ohrožení života a kdy eskorta již vypravena byla. Závěr okresního soudu, že se žalobkyně bránila odjezdu na ošetření, není správný. V tomto směru žalobkyně poukázala na svou účastnickou výpověď, na výpověď svědkyně [REDAKCE] a svědkyně [REDAKCE]. Žalobkyně žádala o ošetření, pouze se však dotazovala, jak se to má udělat s ohledem na naplánovanou návštěvu. Zápis v dozorčí knize ze dne 13.5.2007 není věrohodný, a to s ohledem na výpověď svědků [REDAKCE] a [REDAKCE], podle kterých se záznamy do dozorčí knihy činí až dodatečně a že si dozorcí kryjí záda. Okresní soud při svém rozhodování opomněl vyhodnotit některé důkazy, zejména svědeckou výpověď svědkyně [REDAKCE] nevypořádal se pak s rozporů ve svědeckých výpovědích dalších svědků. Žalovaný zprvu vědomě připustil výsledek svědků, kteří v rozhodnou dobu sloužili v jiném objektu. Svědecké výpovědi jsou pak ovlivněny i časem, který uplynul od daných událostí. Podezřelé je, že výpovědi svědků - zaměstnanců žalovaného, jsou si velmi podobné. Jejich výpovědi jsou účelové, jsou použitelné pouze v části, v níž byly poskytnuty obecné informace ohledně zacházení s nemocnými vězni. Důkazní řízení mělo být doplněno o znalecký posudek, a to i s ohledem na rozdílnost označení postižených zubů svědkem [REDAKCE] a jejich označením v listinách ze zdravotnických zařízení. Žalobkyně navrhla rozsudek okresního soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný se s rozsudkem okresního soudu ztotožnil a navrhl jej potvrdit. Další doplnění dokazování považoval za nadbytečné. Žalobkyně neprokázala porušení právní povinnosti ze strany žalované, naopak bylo prokázáno, že žalobkyně musela být opakovaně přesvědčována, aby se nechala ošetřit. Žalobkyně není zbavena či omezena ve způsobilosti k právním úkonům, mohla se svobodně rozhodnout, zda o ošetření požádá či nikoliv. Bylo prokázáno, že žalobkyně nevěnovala ústní hygieně pozornost, nedostavovala se k lékaři, v době léčby (9. až 13.5.2007) kouřila. Z toho lze dovodit, že sama žalobkyně porušovala své povinnosti, nedodržovala léčebný režim. Z výpovědi samotné žalobkyně nevyplyvá, že by měla proti vytržení zubu námitky. Z výpovědi ošetřujícího lékaře pak vyplývá nemožnost záměny zubů. Ordinace zubního lékaře je vybavena rentgenovým přístrojem, dle výpovědi ošetřujícího lékaře byl však zdroj zánětu zjištěn jednoznačně. Je pak běžné, že odsouzeným se povoluje se zdravotními obtížemi ležet, aniž se tato skutečnost zaznamenává v dozorčí knize. Není to nic neobvyklého. Z výpovědi svědků pak vyplývá, že žalobkyně před 13.5.2007 eskortu nežádala a ještě 13.5.2007 ošetření odmítala, svolila k němu až po přesvědčování. Výpovědi svědků nebyly nijak zpochybněny, naproti tomu tvrzení žalobkyně a svědkyně [REDAKCE] neobstojí. Žalovaná poukázala na výpověď svědkyně [REDAKCE] že žalobkyně začala až po jednom měsíci tvrdit, že jí bylo odmítnuto ošetření, s tím, že z toho hodlá vytřískat peníze na zaplacení dluhů. Žalobkyně tedy svá tvrzení v řízení neprokázala, ba naopak její tvrzení byly provedenými důkazy vyvráceny. Mezi porušením právní povinnosti a vzniklou škodou pak musí být příčinná souvislost. Žalobkyniní tvrzené nedostatečné vedení evidence o zdravotních potížích žalobkyně je tak irrelevantní. Z výpovědi svědků [REDAKCE] a [REDAKCE] nelze dovodit závěr o dodatečném účelovém zapisování do dozorčí knihy. Dodatečný zápis je

dán tím, že nejprve je nutno provést zásah, teprve poté zápis. U odvolacího jednání žalovaná doplnila, že dokazování bylo okresním soudem vedeno nikoliv pouze k událostem ze dne 13.5.2007, ale k celému období od 9.5.2007 do 13.5.2007. Žalovaná nemohla ovlivnit důkazní návrhy učiněné žalobkyní, pouze poukazovala na nadbytečnost některých z nich. S ohledem na charakter výkonu služby pracovníků žalované nešlo vyloučit, že v inkriminované době mohli přijít do styku se žalobkyní. Shoda podaných svědeckých výpovědí pak svědčí o jejich pravdivosti.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou, v zákonné lhůtě a že je přípustné (§ 201, a contr. § 202, § 204 odst. 1 o.s.ř.), přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu podaného odvolání (§ 212 o.s.ř.), přezkoumal rovněž řízení vydání napadeného rozsudku předcházející, a to s přihlédnutím k možným vadám, ke kterým je povinen přihlížet (§ 212a odst. 1 a 5 o.s.ř.), při jednání (§ 214 odst. 1 o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není opodstatněné.

Podaným odvoláním nebyly napadeny výroky rozsudku okresního soudu označené III a IV, které tak nabyly samostatně právní moci dnem následujícím poté, co poslednímu z účastníků uplynula lhůta pro podání odvolání (§ 159, § 206 odst. 2, § 212 o.s.ř.).

Odvolací soud se ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně vyjádřenými v odůvodnění napadeného rozsudku. Okresní soud zjistil úplně a řádně skutkový stav (§ 6, § 120, § 153 odst. 1 o.s.ř.), provedené důkazy zhodnotil v souladu se zásadami předvídanými v § 132 o.s.ř. a na základě správně zjištěného skutkového stavu dospěl k odpovídajícím závěrům právním. Odvolací soud proto odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku, které s ohledem na odvolací námitky pouze doplňuje způsobem níže uvedeným.

Podle ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti.

Pro úspěšné uplatnění nároku na náhradu škody je třeba splnění tří požadavků. Je nutno tvrdit a prokázat škodu, porušení povinnosti a příčinnou souvislost. Žalobkyni vznikla škoda na zdraví, v řízení však žalobkyně neprokázala porušení povinnosti ze strany žalované. Věznice je vázána právními předpisy, zmíněnými již okresním soudem, které upravují poskytování zdravotní péče odsouzeným. Již okresní soud shledal, že žalovaná svou povinnost neporušila. Zajišťovala účast žalobkyně u lékaře, klid na lůžku, podávání léků, ledování, podávání informací lékaři na mobilní telefon. Všechny tyto závěry okresního soudu představují jeho skutková zjištění. Jedná se o výsledek dokazování (hodnocení důkazů), při němž soud hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, přičemž přihlíží pečlivě ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci (§ 132 o.s.ř.). Převážná část odvolacích námitek žalobkyně směřuje proti hodnocení důkazů provedenému okresním soudem. Hodnocením důkazů se rozumí myšlenková činnost soudu, kterou je provedeným důkazům přisuzována hodnota závažnosti (důležitosti) pro rozhodnutí, hodnota zákonnosti a posléze hodnota pravdivosti, event. věrohodnosti. Při hodnocení důkazů z hlediska jejich závažnosti (důležitosti) soud určuje, jaký význam mají jednotlivé důkazy pro jeho rozhodnutí a zda o ně může opřít svá skutková zjištění (zda jsou pro zjištění skutkového stavu upotřebitelné). Důkazy, které jsou pro rozhodnutí bezvýznamné, se dále nezabývá. Při hodnocení důkazů po stránce jejich zákonnosti zkoumá soud, zda důkazy byly získány (opatřeny) a provedeny způsobem odpovídajícím zákonu nebo zda v tomto směru vykazují vady (zda jde o důkazy zákonné či nezákonné). K důkazům, které byly získány (opatřeny) nebo provedeny v rozporu s obecně

závaznými právními předpisy, soud nepřihlédne. Opačný postup soudu by měl za následek, že porušení obecně závazného právního předpisu by bylo promítnuto do skutkového stavu věci zjištěného soudem, a tím i do rozhodnutí vydaného na jeho základě. Hodnocením důkazů z hlediska jejich pravdivosti, event. věrohodnosti pak soud dochází k závěru, které skutečnosti, o nichž důkazy (pro rozhodnutí významné a zákonné) podávají zprávu, lze považovat za pravdivé (dokázané) a které nikoliv, a získané zprávy o skutečnostech přisuzuje hodnotu věrohodnosti. Všem těmto kritériím hodnocení důkazů provedené okresním soudem vyhovuje, jeho hodnocení důkazů pak netrpí ani vnitřním logickým rozparem. Z výpovědi ošetřujícího lékaře je zjevné, že onen „zdravý zub“, který měl být vytržen, byl ve skutečnosti zbytek zubu, který si při předchozí návštěvě žalobkyně odmítla nechat extrahovat celý, jak jí bylo navrhováno. Souhlas pacienta k provedení zákroku pak v daném případě postačoval ústní a jak vyplývá z předcházejících událostí, jestliže žalobkyně dne 29.1. souhlas s extrakcí celého zubu nedala, opravdu nebyl celý extrahován, čili lékař nepostupoval proti tomuto nesouhlasu. Ostatně kdyby ani 9.5.2007 žalobkyně k extrakci souhlas nedala, jak tvrdí, pak si lze stěží představit, jak by jí zub mohl být vytržen proti její vůli. Je prakticky nepředstavitelné, že by zubař při násilném přemáhání odporu pacienta odborně vytrhával zub. Okresní soud tedy nijak nepochybil při hodnocení svědecké výpovědi tohoto svědka, která je v souladu s výpovědí slyšené svědkyně [REDAKCE]. Oporu v provedeném dokazování mají i závěry okresního soudu ohledně událostí následujících 9.5.2007. Slyšení svědci shodně vypověděli, jakým způsobem si žalobkyně počínala, jak se vyvíjel její zdravotní stav, jaké bylo její chování a jaká péče jí byla poskytnuta. Svědecké výpovědi nelze bez dalšího prohlásit za nevěrohodné jen z toho důvodu, že se v mnoha případech jednalo o současné zaměstnance žalované. Je nutno upozornit, že tito svědci vypovídali po řádném poučení podle § 126 odst. 1 o.s.ř., tedy pod sankcí trestních následků v případě křivé výpovědi. Shodně vypovídal pak i svědek [REDAKCE], který v době podání výpovědi již zaměstnancem žalované nebyl. Jestliže z takto provedeného dokazování okresní soud dovodil, že zdravotní stav žalobkyně nevyžadoval její dřívější eskortu do zdravotnického zařízení mimo věznici a že i 13.5.2007 žalobkyně zprvu ošetření odmítala, pak skutkovým závěrům okresního soudu nelze ničeho vytknout. Přisvědčit je nutno okresnímu soudu i v tom, že účastnická výpověď žalobkyně a výpověď svědkyně [REDAKCE] zůstaly vůči ostatním provedeným důkazům osamoceny a že i s ohledem na stávající výsledky dokazování bylo nadbytečným dokazování doplňovat, neboť stávající skutkové závěry umožňují učinit jednoznačný závěr, že ze stany žalované k porušení právních povinností nedošlo. Výsledkům dokazování pak odpovídá i závěr okresního soudu (vůči kterému ostatně ničeho nenamítá ani žalobkyně), že její chrup byl devastován již od počátku, že při léčbě porušovala ústní hygienu a léčebný režim. Je tak zjevné, že potíže žalobkyně byly způsobeny jejím chováním a jejím zdravotním stavem.

Odvolací soud z důvodů výše uvedených rozsudek okresního soudu v odvoláním dotčených výročí podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 a 148 odst. 1 o.s.ř. V odvolacím řízení úspěšná žalovaná se svého práva na náhradu nákladů odvolacího řízení vzdala. Žalobkyně je pak podle obsahu spisu osobou splňující podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Žalované ani státu proto nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné, ledaže by dovolací soud dospěl k závěru, že má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Takové dovolání je možno podat do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Havlíčkově Brodě.

V Hradci Králové dne 2. března 2009

předseda senátu